

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

23/11/1998

C 673 Justitie

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION

23/11/1998

C 673 Justice

Sommaire

Lundi 23 novembre 1998

COMMISSION DE LA JUSTICE - C 673

Question orale de M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la non-acceptation de la démission du juge Koen Auroousseau" (n° 1569)

orateurs : MM. **Landuyt, Van Parys**, ministre de la Justice

Question orale de M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "le manque de personnel dans la prison de Bruges" (n° 1629)

orateurs : MM. **Landuyt, Van Parys**, ministre de la Justice

Question orale de M. Luc Willems au ministre de la Justice sur "l'exclusion des victimes de délits en matière d'environnement conformément à la directive ministérielle relative à l'accueil des victimes dans les parquets et tribunaux (15 septembre 1997)" (n° 1573)

orateurs : MM. **Willems, Van Parys**, ministre de la Justice

Question orale de M. Joseph Arens au ministre de la Justice sur "la poursuite des actes délictueux en matière environnementale" (n° 1606)

orateurs : MM. **Arens, Van Parys**, ministre de la Justice

Question orale de M. Frans Lozie au ministre de la Justice sur "la coordination entre plusieurs dossiers d'instruction relatifs aux activités de Dutroux, Nihoul et consorts" (n° 1608)

orateurs : MM. **Lozie, Van Parys**, ministre de la Justice

Question orale de M. Jean Barzin au ministre de la Justice sur "l'applicabilité de la loi Franchimont aux procédures diligentées par l'auditeur militaire" (n° 1622)

orateurs : MM. **Barzin, Van Parys**, ministre de la Justice

Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le sérieux manque de personnel au laboratoire de la police judiciaire de Gand" (n° 1624)

(La réponse a été donnée par le ministre de la Justice)

orateurs : MM. **Van den Eynde, Van Parys**, ministre de la Justice

Interpellation de Mme Alexandra Colen au ministre de la Justice sur "les occupations à des fins politiques d'établissements affectés au culte" (n° 2141)

orateurs : Mme **Colen**, MM. **Van Parys**, ministre de la Justice, **Lozie**

Motions

Inhoud

Maandag 23 november 1998

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE - C 673

Mondelinge vraag van de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "het niet-aanvaarden van het ontslag van rechter Koen Auroousseau" (nr. 1569)

sprekers : de heren **Landuyt, Van Parys**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "het personeelstekort in de Brugse gevangenis" (nr. 1629)

sprekers : de heren **Landuyt, Van Parys**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Luc Willems aan de minister van Justitie over "de uitsluiting van slachtoffers van milieumisdrijven bij de toepassing van de ministeriële richtlijn inzake het onthaal van slachtoffers op parketten en rechtbanken (15 september 1997)" (nr. 1573)

sprekers : de heren **Willems, Van Parys**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Joseph Arens aan de minister van Justitie over "de vervolging van milieumisdrijven" (nr. 1606)

sprekers : de heren **Arens, Van Parys**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Frans Lozie aan de minister van Justitie over "de coördinatie van de verschillende onderzoeksdossiers in verband met de activiteiten van Dutroux, Nihoul en consorten" (nr. 1608)

sprekers : de heren **Lozie, Van Parys**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Jean Barzin aan de minister van Justitie over "de toepasbaarheid van de wet-Franchimont op de procedures aanhangig gemaakt voor de Krijgsauditeur" (nr. 1622)

sprekers : de heren **Barzin, Van Parys**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de ernstige onderbemanning van het laboratorium van de gerechtelijke politie van Gent" (nr. 1624)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Justitie)

sprekers : de heren **Van den Eynde, Van Parys**, minister van Justitie

Interpellatie van mevrouw Alexandra Colen tot de minister van Justitie over "de bezettingen met politiek doel van gebouwen bestemd voor de eredienst" (nr. 2141)

sprekers : mevrouw **Colen**, de heren **Van Parys**, minister van Justitie, **Lozie**

Moties

COMMISSION DE LA JUSTICE
RÉUNION PUBLIQUE DU
LUNDI 23 NOVEMBRE 1998

PRÉSIDENCE de
M. Verwilghen

La séance est ouverte à 14.06 heures.

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
OPENBARE VERGADERING VAN
MAANDAG 23 NOVEMBER 1998

VOORZITTER :
De heer Verwilghen

De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.

Mondelinge vraag van de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "het niet-aanvaarden van het ontslag van rechter Koen Arousseau" (nr. 1569)

Question orale de M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la non-acceptation de la démission du juge Koen Arousseau" (n° 1569)

De voorzitter : De heer Renaat Landuyt heeft het woord.

De heer **Renaat Landuyt** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag heeft betrekking op het niet-aanvaarden van het ontslag van rechter Koen Arousseau. Gezien de publiciteit die hij reeds gekregen heeft, kunnen wij hier zijn naam vermelden.

Bij arrest van 30 september 1997 werd hij door het hof van beroep veroordeeld voor algemeen bekende feiten die met zijn privé-leven te maken hebben. Het is algemeen geweten dat de rechter werd veroordeeld tot een ontzetting uit zijn burgerrechten gedurende vijf jaar. Het is minder geweten dat hij voorafgaand aan de veroordeling de voormalige minister van Justitie om zijn ontslag had gevraagd. Deze aanvraag werd door de minister geweigerd. Specialisten inzake ambtenarenrecht beoordelen deze weigering als zeer uitzonderlijk en menen zelfs dat het sterk lijkt op natrappen. De regel is immers dat ontslag slechts geweigerd wordt in het belang van de continuïteit

van de openbare dienst. In dit geval speelde deze overweging niet. Ik verwijs terzake naar uitspraken van professor Janvier in de *Gazet van Antwerpen*.

Het gevolg van de weigering van de minister was dat betrokkene door het Hof van Cassatie een tweede maal veroordeeld werd, ditmaal op tuchtrechtelijk vlak, tot de ontzetting uit het ambt. Deze ontzetting heeft voor betrokkene uiterst nefaste gevolgen. Hij verliest hierdoor zijn pensioenrechten voor een negentienjarige vlekkeloze carrière als magistraat. Ingeval zijn aanvraag tot ontslag was aanvaard, had betrokkene zijn pensioenrechten kunnen behouden.

De weigering van het ontslag lijkt in strijd met een bestaande praktijk om ontslag te aanvaarden, eerder dan een energie- en tijdrovende tuchtprocedure te voeren. Sommigen zijn de mening toegedaan dat voor een goede tuchtprocedure de Grondwet zou moeten worden gewijzigd, wat niet mijn mening is.

De weigering lijkt nog meer in strijd met het aanvaarden van een aanvraag tot ontslag van een notaris die veroordeeld werd omdat hij derden geld had gegeven om zijn vrouw om te brengen. Deze feiten zijn naar mijn oordeel veel ernstiger dan die waarvoor de heer Arousseau werd veroordeeld. Daar werd blijkbaar een ander ministerieel initiatief genomen.

Vandaar mijn vragen. Ten eerste, waarom werd het ontslag van de heer Arousseau niet aanvaard ?

Ten tweede, heeft de minister bij de beoordeling van de aanvraag tot ontslag rekening gehouden met de overweging dat betrokkene bij een weigering zijn pensioenrechten zou verliezen, alsmede met de vaststelling dat de feiten waarvoor de betrokkene veroordeeld werd op geen enkele wijze verband hielden met zijn ambt ?

Ten derde, zo positief geantwoord wordt op de tweede vraag, was de minister niet van oordeel dat de betrokkene reeds zwaar genoeg gestraft was door de strafrechtelijke veroordeling ?

Ten vierde, is het correct dat het ontslag wel werd aanvaard van bijvoorbeeld een notaris die veroordeeld was omdat hij derden geld had gegeven om zijn vrouw om te brengen ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

De heer **Van Parys**, minister van Justitie : Mijnheer de voorzitter, het is gebruikelijk dat wanneer een magistraat zijn ontslag aanbiedt, de adviezen worden ingewonnen van de gerechtelijke overheden. Dat is niet wettelijk voorgeschreven, maar het is een geplogenheid die tot nu toe steeds in acht werd genomen.

Uit deze adviezen is gebleken dat het Hof van Cassatie ondertussen, overeenkomstig de wettelijke voorschriften, ambtshalve een tuchtprocedure tot ontzetting had ingesteld. Om die reden werd geoordeeld de beslissing van het Hof van Cassatie af te wachten. Het Hof van Cassatie heeft ondertussen bij arrest van 25 juni 1998 de betrokken

magistraat uit zijn ambt ontzet wegens het feit dat hij door zijn gedrag ernstig afbreuk heeft gedaan aan de waardigheid van het ambt. Bij de overweging vermeldt het Hof van cassatie dat het feit dat de betrokkene zijn ontslag heeft aangeboden, niets afdoet aan de uitoefening van de disciplinaire vordering. Het Hof van Cassatie wijst de interpretatie van professor Janvier af. De uitspraak van het Hof wordt bovendien ondersteunt door de rechtspraak en de rechtsleer die voorhouden dat een ontzetting uit de rechten, rziën in artikel 31, niet betekent dat de betrokkene de hoedanigheid van magistraat verliest. Een ontzetting uit de rechten betekent dat de betrokkene zijn hoedanigheid behoudt - aangezien het benoemingsbesluit blijft bestaan - maar dat men gedurende de periode dat men uit zijn rechten is ontzet, zijn bevoegdheden niet meer mag uitoefenen.

Volgens mij is het duidelijk dat de gerechtelijke overheden hierin hun bevoegdheden ten volle moeten kunnen uitoefenen, zowel hun strafrechtelijke als hun disciplinaire bevoegdheden. Ik ben van mening dat de minister van Justitie niet kan tussenbeidekomen in de verdere afhandeling van deze procedures die volkomen wettelijk binnen de bevoegdheid van de gerechtelijke overheden vallen. Indien ik als minister van Justitie in deze zaak tussenbeide was gekomen, zou dit een directe inmenging zijn geweest. De uitspraak van professor Janvier, die zegt dat de weigering het ontslag te aanvaarden sterk lijkt op natrappen, kan enkel voor haar rekening worden gelaten. In deze zaak werden alle prerogatieven van de gerechtelijke overheden gerespecteerd.

Sommigen stellen de vraag of men zich bewust is van de gevolgen. Wij zijn ons inderdaad bewust van het gevolg van deze beslissing. Andermaal wens ik erop te wijzen dat het hier gaat om een consequentie van een beslissing van de tuchtrechtelijke overheid, in dit geval het Hof van Cassatie. De vraag werd gesteld of de betrokkene niet zwaar genoeg is gestraft. Ik meen erop te moeten wijzen dat de minister van Justitie geen uitspraak kan doen over een strafrechtelijke uitspraak. Mijn persoonlijke opinie doet trouwens niet terzake. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid en de minister van Justitie is volgens mij niet het best geplaatst om persoonlijke interpretaties te geven of evaluaties te maken, op gevaar af dat men de minister van Justitie dan kan verwijten zich te veel te mengen in bevoegdheden die hem niet toekomen.

Als men de vergelijking maakt met het ontslag van een notaris lijkt mij deze vergelijking niet te kloppen. De redenen voor het ontslag van de notaris in kwestie waren niet van dezelfde aard.

De betrokken notaris is niet veroordeeld. Hij is trouwens intussen overleden, zodat de strafvordering uitgedoofd is. De notaris in kwestie had zijn ontslag aangeboden na een lang onderhoud met de voorzitter van de Kamer van notarissen van het desbetreffende gerechtelijk arrondissement, in verband met het niet goed functioneren van zijn kantoor. Reeds lang vóór de feiten die de heer Landuyt aangeeft als rechtstreekse aanleiding voor de aanvaarding van het ontslag, stond vast dat er grote problemen bestonden wat de organisatie van het kantoor betrof. In tegenstelling tot de magistraat die geschorst werd en bij veroordeling uit zijn rechten ontzet, oefende de notaris zijn ambtsverplichtingen nog uit. Het was bijgevolg noodzakelijk, in het algemeen belang en om de rechten van derden te vrijwaren, het ontslag te aanvaarden zodat er niet nog meer schade aan derden zou worden veroorzaakt.

De vergelijking tussen beide dossiers gaat dus niet op. Beide dossiers moesten inderdaad anders worden beoordeeld.

De voorzitter : De heer Renaat Landuyt heeft het woord.

De heer Renaat Landuyt (SP) : Mijnheer de voorzitter, ik probeer nog te bekomen van het feit dat een hangende strafprocedure niet werd gerespecteerd - in het geval van de notaris -, terwijl een disciplinaire procedure wel nageleefd werd - in het geval van de magistraat. Ik volg de redenering dat men de procedure moet eerbiedigen, maar dan wel altijd, ook wanneer een persoon zijn werk slecht is en hij of zij ontslag verdient, zoals dat het geval was - en dat was trouwens zijn "geluk" - voor de notaris. Wie zijn werk correct doet, kan geen ontslag krijgen omdat een disciplinaire procedure tegen hem of haar is ingesteld, laat staan een strafprocedure. Wie zijn werk slecht doet, krijgt zijn ontslag - op afspraak - ondanks een slopende strafprocedure.

De vergelijking gaat wel degelijk op, want voor de notaris heeft men niet eens het resultaat van de strafprocedure afgewacht. De tuchtoverheid bleef bovendien in gebreke, waardoor de betrokkene zijn ontslag heeft gekregen. De boodschap aan de buitenwereld is, mijns inziens, zeer nefast.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "het personeelstekort in de Brugse gevangenis" (nr. 1629)

Question orale de M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "le manque de personnel dans la prison de Bruges" (n° 1629)

De voorzitter : De heer Renaat Landuyt heeft het woord.

De heer Renaat Landuyt (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 28 september heb ik reeds vragen gesteld over het structureel personeelstekort in de gevangenissen, inzonderheid die van Brugge.

Mijnheer de minister, u hebt mij toen een aantal toezeggingen gedaan, waarvan de personeelsleden van de Brugse gevangenis, waar opnieuw beroering broeit, zeggen dat zij niet werden uitgevoerd. Ik breng ze even in herinnering.

Zo beloofde u dat het personeelskader in de gevangenissen, inzonderheid deze van Brugge, uiterlijk tegen 15 oktober volledig zou worden ingevuld. Bovendien zou u na evaluatie overwegen bijkomend personeel in dienst te nemen na een kaderuitbreiding, om het transport van nierdialysepatiënten van de Brugse gevangenis naar het Algemeen Ziekenhuis van Brugge te verzorgen.

Het derde element van uw antwoord had betrekking op het conflict met de adjunct-directeur die de bewaarders, in aanwezigheid van de bewoners van de gevangenis, voor het allerlaagste had uitgekafferd. Dit kan een probleem vormen in het kader van de gezagsuitoefening van deze bewaarders ten aanzien van de bewoners van de gevangenis.

U had in uw antwoord gezegd dat, in afwachting van een gesprek met de regionale directeur en de directeur-generaal, die persoon met vakantie was. U zou onder meer zijn overeengekomen dat de betrokkene schriftelijk zijn excuses aan het personeel zou aanbieden voor zijn wangedrag. U liet ook in het midden of er al dan niet een tuchtprocedure zou volgen.

Vandaag, bijna twee maanden later, lijken de gedane beloften niet te zijn nagekomen. Ik hoop dat ik mij vergis.

Het kader is nog steeds niet ingevuld en de adjunct-directeur heeft nog altijd zijn excuses niet aangeboden. Bovendien zou een andere belofte evenmin zijn ingelost en zouden de vier ex-werknemers van de RMT, die buiten kader zouden worden tewerkgesteld, nu blijkbaar binnen kader worden tewerkgesteld. Zij zijn echter niet bevoegd om het effectieve werk van een cipier uit te oefenen.

De enige belofte die wel min of meer werd nagekomen, is de aanwerving van personeel voor de nierdialyse, twee personen, en voor transport naar het ziekenhuis, eveneens twee personen. Dit gebeurt evenwel niet via een kaderuitbreiding, zoals vooropgesteld, maar met contractuelen.

Mijnheer de minister, ik kom tot mijn vragen.

Ten eerste, wanneer zal het kader effectief worden ingevuld?

Ten tweede, welke initiatieven zullen worden genomen ten overstaan van de betrokken adjunct-directeur? Zal een tuchtprocedure worden opgestart?

Ten derde, wanneer wordt de tewerkstelling van de RMT-werknemers gerealiseerd, maar dan buiten kader, met effectieve invulling van het echte kader, personeel niet alleen in de gevangenis van Brugge, maar ook in de andere gevangenissen van het land?

De **voorzitter**: De minister heeft het woord.

De heer **Van Parys**, minister van Justitie: Mijnheer de voorzitter, ik kan collega Landuyt op de verschillende punten geruststellen.

Ten eerste, in verband met de invulling van het kader behoort het, in het gevangeniswezen, tot de statutaire rechten van het personeel dat voorrang wordt gegeven aan mutatie boven werving. Wanneer iemand naar een andere gevangenis wenst te muteren, en vermits de regel van de voorrang van mutatie boven werving geldt, moet eerst worden nagegaan of personen werkzaam in een andere gevangenis wensen te muteren naar de plaats van waaruit wordt gemuteerd. Wanneer wordt vastgesteld dat er geen enkele mutatieaanvraag is voor die vacante betrekking, dan wordt met het Vast Wervingssecretariaat contact opgenomen om een statutaire werknemer aan te trekken. Indien dit niet kan en indien er geen personen in de wervingsreserve zitten, dan wordt een contractuele werknemer in dienst genomen. Dit is

een hele procedure die op bepaalde momenten inderdaad aanleiding kan geven tot een niet-volledig ingevuld kader. Nu is het kader echter effectief ingevuld.

Het tweede probleem betreft de verontschuldigen. Ik heb op 10 november een schrijven ontvangen van de vakbondsdelegatie waarin wordt gezegd dat de betrokken adjunct-directeur zijn verontschuldigen niet had aangeboden. Mij is nu ook meegedeeld dat er wel verontschuldigen werden aangeboden doch niet in de gewenste bewoordingen. In overleg met de regionale directeur is nu een nieuwe verklaring opgesteld die wel de goedkeuring heeft van de vakbondsafgevaardigden. Deze verklaring zal door de betrokkene worden ondertekend zodra hij de dienst hervat, na het verstrijken van het ziekteverlof.

Er wordt geen tuchtprocedure voorzien.

De vier voormalige RMT-werknemers zijn opgenomen in het personeelskader van de strafinrichtingen.

Administratief gezien moeten ze kaderplaatsen innemen, specifiek van het technische kader. Er is geen andere mogelijkheid. Ik heb toestemming gekregen van de regering om voor het technische kader een contingent contractuelen aan te werven in afwachting van de aanstelling van statutairen. Op deze wijze zal de integratie van de ex-RMT-werknemers kunnen plaatsvinden zonder dat het bewakingspersoneel hieronder lijdt. Het contingent contractuelen zal immers kunnen worden aangewend om bewakingsopdrachten te verrichten. Wanneer de RMT-werknemers statutair worden aangeworven, kan dit eventueel door de statutairen worden opgevangen. Er zal zich dus geen probleem voordoen wat het effectief aan bewakingspersoneel betreft.

De **voorzitter**: De heer Renaat Landuyt heeft het woord.

De heer **Renaat Landuyt** (SP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijns inziens zijn de antwoorden op vragen 1 en 3, met name wat de invulling van het kader betreft, met elkaar in tegenspraak. Ik hoop hoe dan ook dat dit niet uitmondt in een debat voor de poorten van de gevangenis. Naar verluidt heerst er immers enige onrust die in het verleden telkens uitmondde in acties. Ik zal trachten het personeel gerust te stellen met uw antwoord. Toch vraag ik mij af of het een goede handelwijze is om een adjunct-directeur die mijns inziens in de fout is gegaan, na verontschuldigen

aan een vakbondsdelegatie, terug aan het werk te zetten en in ruil daarvoor niet over te gaan tot een tuchtprocedure. Wellicht moet dienaangaande op termijn een betere oplossing worden gezocht. Dat behoort evenwel niet tot mijn taken.

De **voorzitter**: Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Luc Willems aan de minister van Justitie over "de uitsluiting van slachtoffers van milieumisdrijven bij de toepassing van de ministeriële richtlijn inzake het onthaal van slachtoffers op parketten en rechtbanken (15 september 1997)" (nr. 1573)

Question orale de M. Luc Willems au ministre de la Justice sur "l'exclusion des victimes de délits en matière d'environnement conformément à la directive ministérielle relative à l'accueil des victimes dans les parquets et tribunaux (15 septembre 1997)" (n° 1573)

De **voorzitter**: De heer Luc Willems heeft het woord.

De heer **Luc Willems** (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag handelt over de ministeriële richtlijn van 15 september 1997 betreffende het onthaal van slachtoffers op parketten en rechtbanken. Mijn aandacht werd getrokken door het hoofdstuk dat de bevoegdheden van de justitieassistenten voor slachtofferonthaal omschrijft. Daarin is bepaald dat de justitieassistent niet bevoegd is voor milieumisdrijven, tenzij het gaat om zaken met doden of zwaargewonden tot gevolg. Dat lijkt mij vreemd en ongemotiveerd. Vandaar dat ik daaromtrent een aantal vragen wens te stellen.

Ten eerste, waarom bepaalt de richtlijn uitdrukkelijk dat slachtoffers van milieumisdrijven geen beroep kunnen doen op het slachtofferonthaal?

Ten tweede, worden de justitieassistenten geconfronteerd met dergelijke slachtoffers in hun dagelijkse werking?

Ten derde, kunnen slachtoffers van milieumisdrijven via andere kanalen worden geholpen?

De **voorzitter**: De minister heeft het woord.

De heer **Van Parys**, minister van Justitie: Mijnheer de voorzitter, collega Willems, het is correct dat bij het

opstarten van de diensten slachtoffer-onthaal in die uitzondering is voorzien. In een eerste fase waren deze diensten relatief beperkt bemand en hadden zij slechts geringe mogelijkheden.

Klaarblijkelijk heeft men in de beginfase geoordeeld dat bepaalde opdrachten niet konden worden toevertrouwd aan de justitieassistenten. Daarbij speelde ook de overweging dat de problematiek van de milieumisdrijven zeer specifiek is en een relatief grote technische kennis vergt. Men ging ervan uit dat deze materie niet onmiddellijk binnen de opleiding van de justitieassistenten viel.

In de globale opdracht van de justitieassistenten kan men niet zomaar iemand weigeren en beslissen niet naar zijn probleem te luisteren. Inderdaad, in de richtlijn was in die uitzondering voorzien. Dit is mij ook opgevallen, onder meer naar aanleiding van uw vraag.

Wij zijn op het ogenblik bezig met een grondige evaluatie van de werking van de diensten. In het kader van de evaluatie van de richtlijn lijkt het mij inderdaad opportuun na te gaan of het zinnig is om deze uitzondering nog te behouden. Ik voel met u aan dat dit niet evident is, behoudens het feit dat men een technische kennis moet hebben van milieumisdrijven als men slachtoffers wil te woord staan. Ik ben het met u eens dat wij dit probleem aan bod moeten laten komen naar aanleiding van de evaluatie van de richtlijn.

U vraagt mij of slachtoffers van milieumisdrijven via andere kanalen worden geholpen. U weet dat het de intentie is dit uiteindelijk via de justitiehuisen te laten gebeuren. In een aantal specifieke situaties worden slachtoffers van milieumisdrijven inderdaad geholpen. Bij een milieuramp bijvoorbeeld wordt het rampenplan toegepast, waarin de opvang en de begeleiding van slachtoffers is opgenomen. De globale hulpverlening behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten, maar via de samenwerkingsakkoorden tussen de federale Staat en de gemeenschappen die wij trouwens in dit parlement reeds hebben goedgekeurd, zal de structurele samenwerking mogelijk worden. Vanaf het ogenblik dat de parlementen van de gemeenschappen ze hebben goedgekeurd, is de structurele samenwerking inzake slachtofferzorg mogelijk.

Mijnheer de voorzitter, collega Willems, ik denk dat ook inzake milieumisdrijven een perspectief kan worden gecreëerd in het kader van de evaluatie van de richtlijn, maar ik herhaal dat deze uitzonderlijke situatie

te maken heeft met het opstarten van de diensten slachtofferonthaal bij parket en rechtbanken en het feit dat men op dat ogenblik toch nog enige voorzichtigheid aan de dag wilde leggen. Dit probleem moet worden opgelost in de zin van de vraag die daarnet is gesteld.

De voorzitter : De heer Luc Willems heeft het woord.

De heer Luc Willems (CVP) : Ik dank de minister voor zijn antwoord en wens alleen nog te weten binnen welke termijn deze evaluatie mag worden verwacht.

Minister Van Parys : Een eerste vergadering van de werkgroep wordt op 2 december, gehouden en ik denk dat de evaluatie op korte termijn mag worden ingeschat.

De voorzitter : Het incident is gesloten. L'incident est clos.

Question orale de M. Joseph Arens au ministre de la Justice sur "la poursuite des actes délictueux en matière environnementale" (n° 1606)

Mondelinge vraag van de heer Joseph Arens aan de minister van Justitie over "de vervolging van milieumisdrijven" (nr. 1606)

Le président : La parole est à M. Joseph Arens.

M. Joseph Arens (PSC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, je me permets de vous interroger une nouvelle fois sur les possibilités de modification du Code pénal, en vue d'instaurer dans la loi une nouvelle procédure d'amende transactionnelle applicable dans le cadre de la poursuite des actes délictueux en matière environnementale.

Je vous ai interrogé à ce propos en commission de la Justice en date du 8 juillet dernier. Vous attendiez l'avis de Mme la procureur générale près la cour d'appel de Liège avant de vous prononcer. Cet avis avait été demandé par courrier le 15 juin 1998. Je souhaiterais savoir si cet avis vous est parvenu et si vous êtes aujourd'hui à même de prendre position dans ce dossier. Si oui, j'aimerais connaître la teneur de cet avis et votre position. Sinon, je vous demanderai de bien vouloir intervenir afin que ce dossier puisse évoluer rapidement.

Je rappelle qu'actuellement, la poursuite des actes délictueux en matière environnementale (infractions à la loi

sur la pêche, non-respect des règles en matière de tenderie, de circulation en forêt, de protection de la nature, de capture d'animaux) pose certains problèmes lorsque les contrevenants sont des étrangers.

Il me paraît donc justifié d'envisager une modification de la procédure actuelle, en vue de réprimer les actes délictueux en matière environnementale par le paiement, sur place, lors du constat, d'une amende transactionnelle à l'agent verbalisant, au moyen de timbres fiscaux, par exemple. Ce système existe déjà en matière d'infractions aux règles du Code de la route et il est également envisagé dans le cadre de la répression du hooliganisme.

Le président : La parole est au ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice : Monsieur le président, le 30 juillet dernier, Mme la procureur générale près la cour d'appel de Liège m'a fait savoir qu'elle consultait les procureurs du Roi de son ressort et m'a communiqué un avis provisoire. Le 13 novembre, j'ai reçu un rapport plus complet et définitif, lequel s'avère défavorable à l'instauration d'un système de perception immédiate pour les raisons que je vais énumérer ci-après et qui figurent dans le rapport.

1. La faisabilité et l'efficacité d'un système de perception immédiate paraissent tout à fait incertaines. Le type d'infraction concerné (infraction à la loi sur la pêche, non-respect des règles en matière de tenderie, de circulation en forêt, de protection de la nature, de capture d'animaux) a principalement pour cadre, en général, les cours d'eau, les bois ou les prés, bref la pleine nature. On peut donc imaginer les difficultés, pour le contrevenant, de payer immédiatement une amende qui peut s'élever à plusieurs milliers de francs dans ces cas-là.

2. L'implication des agents de la division de la nature et des forêts de la Région wallonne dans le milieu qu'ils contrôlent, peut entamer leur impartialité, ce qui n'empêche pas au demeurant de reconnaître leur compétence ainsi que leur dévouement dans leurs actions quotidiennes. Il ne peut y avoir aucun doute à ce sujet.

3. Il est un problème plus fondamental que je dois soulever également. Il paraît contraire et incompatible avec les droits de la défense de permettre à des fonctionnaires d'effectuer eux-mêmes le constat des infractions et leur répression immédiate, sans permettre à

l'auteur de l'infraction d'exercer ses droits de défense et de pouvoir soumettre le litige à une juridiction de fond. Les fonctionnaires régionaux chargés de relever les infractions à des législations particulières n'ont pas la qualité d'officier de police judiciaire et échappent donc au contrôle prévu à l'égard des officiers de police judiciaire.

Mme la procureur générale me signale aussi que si le système de la perception immédiate devait être appliqué, il doit à l'être aussi bien à l'égard des étrangers que des Belges. Vous l'avez également souligné. Mais si tel n'était pas le cas, on verrait naître une certaine discrimination en faveur des étrangers qui ne résident pas sur le territoire belge. Une telle rupture d'égalité pourrait être jugée contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution, ainsi qu'à la Convention européenne des droits de l'homme.

Mme la procureur générale indique dans son avis qu'il faudrait trouver la solution au problème d'impunité dans l'amélioration de la coopération judiciaire internationale, de manière telle que les décisions prises par les juridictions belges puissent être applicables à des sujets étrangers dans le cadre d'une procédure simplifiée.

Le dernier élément que me communique Mme la procureur générale de Liège est que cette matière relève de la compétence des régions en vertu de l'article 11 de la loi spéciale du 8 août 1980. Sur la base de cet article, ce sont les régions qui doivent prendre des initiatives suivant la procédure fixée dans la loi que je viens de citer.

Voilà les éléments que me communique Mme la procureur générale près de la cour d'appel de Liège en la matière. Nous pouvons donc en conclure que la proposition que vous avez faite comporte certains problèmes à résoudre.

Le **président** : La parole est à M. Joseph Arens.

M. Joseph Arens (PSC) : Monsieur le président, je remercie le ministre pour cette réponse.

Il est vrai qu'il s'agit d'une matière régionale. Toutefois, la poursuite des actes délictueux reste une compétence fédérale. Et c'est là que se situe le vrai problème.

En province de Luxembourg, les actes de tendre ont été très nombreux et sont poursuivis plus énergiquement dans certaines régions que dans

d'autres. En effet, grâce à un statut spécifique, certaines régions sont protégées. Mais nous assistons toujours à l'impunité pratiquement totale de tels actes.

Je ne clos donc pas ce dossier, sur lequel je travaillerai encore avec les représentants de la région. Je vous réinterpellerais si nécessaire.

Le **président** : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Frans Lozie aan de minister van Justitie over "de coördinatie van de verschillende onderzoeksdossiers in verband met de activiteiten van Dutroux, Nihoul en consorten" (nr. 1608)

Question orale de M. Frans Lozie au ministre de la Justice sur "la coordination entre plusieurs dossiers d'instruction relatifs aux activités de Dutroux, Nihoul et consorts" (n° 1608)

De **voorzitter** : De heer Frans Lozie heeft het woord.

De heer **Frans Lozie** (ECOLO-AGALEV) : Mijnheer de voorzitter, had ik tijdig geweten dat de opvolgingscommissie deze week nog vergadert, dan had ik mijn vraag in die commissie gesteld.

Mijnheer de minister, in antwoord op mijn vorige interpellatie hebt u heel uitdrukkelijk gezegd dat de coördinatie van de onderzoeken die lopen over de verscheidene arrondissementen tot de exclusieve bevoegdheid van de nationale magistraat behoort, terwijl het college van procureurs-generaal het algemeen strafrechtelijke beleid bepaalt en samen met de minister de nodige richtlijnen uitvaardigt.

Mijnheer de minister, kunt u mij meedelen op welke wijze nationaal magistraat Vandoren deze bevoegdheid concretiseert in de dossiers van Neufchâteau ? Hoeveel coördinatievergaderingen werden er onder zijn leiding georganiseerd sinds januari 1998 en op welke data ? Heeft de nationaal magistraat een aantal aanbevelingen gegeven in verband met de coördinatie van de verschillende dossiers ? Wij zitten in de situatie dat de dossiers die oorspronkelijk in Neufchâteau waren verenigd, ondertussen over verscheidene arrondissementen zijn verspreid.

In welke mate heeft het college van procureurs-generaal zich over deze problematiek gebogen om na te gaan op

welke wijze de samenwerking kon worden gecoördineerd ? Gezien het maatschappelijke belang van dit onderzoek is het aangewezen dat inzake dit concrete dossier enige duidelijkheid wordt geboden. Dit kan misschien dank zij deze vraag.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

De heer **Van Parys**, minister van Justitie : Mijnheer de voorzitter, de coördinatie vanwege de nationaal magistraat in de zogenaamde Neufchâteau-dossiers is op twee niveaus gesitueerd.

Het eerste niveau omvat het onderzoek van de verklaringen van X1. In 1997 en 1998 werden door de nationaal magistraat verscheidene overlegvergaderingen belegd met betrekking tot de gecoördineerde aanpak van de onderzoeken met betrekking tot de verklaringen van X1. Voor 1998 werden dergelijke vergaderingen georganiseerd op 30 januari 1998, 27 februari 1998 en 23 april 1998. Alle betrokken parketten en onderzoeksrechters namen aan deze overlegvergaderingen deel. Tijdens de laatste vergadering van 23 april 1998 werd door de deelnemers beslist geen verdere vergaderingen meer te beleggen aangezien alle dossiers, toch zeker deze inzake de X1-piste, werden afgesloten met uitzondering van het onderzoek van onderzoeksrechter Langlois.

Het tweede niveau betreft de wagentrafielen. Sinds begin 1998 werd de mogelijke overheveling van het dossier van Neufchâteau naar Nijvel voorbereid. Op 23 juni 1998 organiseerde het ambt van de nationaal magistraat een vergadering met de parketten van Charleroi, Neufchâteau, Brussel en Nijvel en dit samen met de onderzoeksrechters Gerard van Neufchâteau en Elslander van Nijvel. Het CBO en de BOB's van Bastogne en Waver hebben eveneens aan deze vergadering deelgenomen. Een nieuwe vergadering is gepland vóór het einde van het jaar.

Men heeft trouwens telkens het college van procureurs-generaal geïnformeerd over de resultaten van de vergaderingen.

De nationaal magistraat heeft geen verdere coördinatieopdrachten vervuld in de dossiers-Dutroux, Nihoul en consorten, ook niet in het dossier-Derochette. Deze dossiers werden blijkbaar zonder coördinatieproblemen beheerd door de onderzoeksrechters in kwestie. Zodra de nood zich voordoet, kan de tussenkomst van de nationaal magistraat worden gevorderd. De

nationaal magistraat staat ter beschikking van het college van procureurs-generaal om tussenbeide te komen in bepaalde dossiers of op verzoek van de parketten of politiediensten.

Het college van procureurs-generaal heeft niet als opdracht tussenbeide te komen in individuele dossiers. Dit is de bevoegdheid van de territoriaal bevoegde gerechtelijke overheden. Ik sluit evenwel niet uit dat binnen het college informeel overleg of informatie-uitwisseling plaatsvindt of kan plaatsvinden. Op de vergadering van het college van 28 oktober 1997 werd op initiatief van procureur-generaal Thilly informatie verstrekt betreffende het dossier-Dutroux en consorten. De nationaal magistraat was trouwens aanwezig bij de behandeling van dit agendapunt van de vergadering van het college. Na afloop van deze vergadering werd een persbericht verspreid waarin werd verduidelijkt dat zij zelf geen beslissingen wensten te nemen met betrekking tot bepaalde onderzoeken omdat het hun opdracht is het vervolgingsbeleid uit te tekenen en niet tussenbeide te komen in individuele dossiers.

De voorzitter : De heer Frans Lozie heeft het woord.

De heer Frans Lozie (ECOLOGALEV) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn concreet antwoord. Ik stel vast dat er sprake is van coördinatie op het vlak van de wegentrafiëken. Op dit ogenblik meen ik dat er evenwel nog geen sprake is van coördinatie op het vlak van de drugsproblematiek.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Van Parys : Mijnheer de voorzitter, zodra terzake enige behoefte tot coördinatie zou bestaan, kan de nationaal magistraat tussenkomen. Wat dat betreft is momenteel blijkbaar nog geen initiatief genomen. De nationaal magistraat kan ambtshalve zijn diensten aanbieden of hij kan daarom verzocht worden door de lokale instanties. Zij moeten in de eerste plaats oordelen over de nood aan coördinatie. Tot dusver is er blijkbaar geen behoefte aan coördinatie.

De voorzitter : Het incident is gesloten

L'incident est clos.

Question orale de M. Jean Barzin au ministre de la Justice sur "l'applicabilité de la loi Franchimont aux procédures diligentées par l'auditeur militaire" (n° 1622)

Mondelinge vraag van de heer Jean Barzin aan de minister van Justitie over "de toepasbaarheid van de wet-Franchimont op de procedures aanhangig gemaakt voor de Krijgsauditeur" (nr. 1622)

Le président : La parole est à M. Jean Barzin.

M. Jean Barzin (PRL-FDF) : Monsieur le président, monsieur le ministre, ma question porte sur la loi du 12 mars 1998, dite loi "petit Franchimont", parue au "Moniteur" le 2 avril 1998 et entrée en application le 1er octobre et plus particulièrement sur le droit des victimes à être informées de l'évolution de leur dossier et à pouvoir agir dans le cadre de celui-ci.

Je ne dois pas vous rappeler quels sont ces droits ni ceux attribués aux victimes constituées partie civile, ces droits étant organisés par les articles 61ter, 61quinquies, 61quater du code d'instruction criminelle. Ces parties civiles ont le droit d'avoir accès au dossier, de demander tant des devoirs complémentaires d'enquête, que la cessation d'un acte d'information ou d'instruction lésant leur bien.

Cela représente une avancée très intéressante, à laquelle nous avons souscrit avec beaucoup d'enthousiasme. Or, les auditeurs militaires, centralisant à Bruxelles les dossiers du pays tout entier qui impliquent des militaires, prétendent ne pas être tenus de suivre les dispositions prévues à l'égard des victimes, parce qu'ils agissent simultanément en qualité de procureur du Roi (ministère public) et de juge d'instruction. Etant donné que la loi du 12 avril 1998 mentionne soit le procureur du Roi, soit le juge d'instruction, ils estiment ne pas être concernés par les dispositions de cette loi.

Cela pose d'énormes problèmes. En effet, on a suffisamment affirmé que, pour l'accès au dossier, le sort des victimes était amélioré. Aussi, mettez-vous à la place de ces victimes-là qui apprennent ne pas pouvoir accéder au dossier !

Lorsqu'un dossier implique un militaire, il est transféré à Bruxelles et est traité par l'auditorat militaire. Il s'agit donc d'une justice particulière. En outre, de telles affaires ne relèvent pas de la loi Franchimont.

Ce n'est pas le souvenir que je garde des travaux qui se sont déroulés en commission. Il n'y a jamais été question

d'exception au bénéfice des auditeurs militaires. Au contraire, un amendement avait été déposé relatif à l'auditeur, précisant que, par assimilation, les auditeurs militaires étaient concernés par la loi Franchimont. Donc là, cette position des auditeurs est inexacte en ce qui concerne l'esprit de la loi et la volonté unanime du parlement de voir reconnaître dans toutes les procédures les droits des victimes d'une façon identique.

Monsieur le ministre, partagez-vous cet avis ? Donnez-vous raison aux auditeurs militaires ? Dans l'affirmative, sur quelle base le faites-vous ? Personnellement, je ne vois aucune exception à leur égard, bien au contraire !

Le président : La parole est au ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice : Monsieur le président, monsieur Barzin, il est exact que la loi du 12 mars 1998, dite loi Franchimont, relative à l'amélioration de la procédure pénale au stade de l'information et de l'instruction ne mentionne pas la personne de l'auditeur militaire.

Il convient de rappeler que ladite loi modifie le Code d'instruction criminelle qui forme le droit commun de la procédure pénale. Cela signifie que, dans les domaines particuliers que constitue la procédure pénale militaire, les règles du Code d'instruction criminelle sont applicables, à moins que le Code de procédure pénale militaire n'en dispose autrement. Voilà pour la base légale.

Dès avant l'entrée en vigueur de la loi du 12 mars 1998, le 2 octobre dernier, M. l'auditeur général militaire a transmis aux magistrats des auditorats militaires une circulaire d'application des dispositions nouvelles. Le principe retenu est donc que les nouvelles dispositions sont applicables à la procédure pénale militaire dans la mesure où elles ne s'opposent pas aux règles du Code de procédure pénale militaire.

M. l'auditeur général m'informe que cette application ne pose aucune difficulté en ce qui concerne les procédures d'information judiciaire. Il en est ainsi en ce qui concerne les dispositions qui reconnaissent aux justiciables des droits nouveaux, notamment en matière d'audition, de mainlevée de saisie et de déclaration de personne lésée.

Par ailleurs, pour ce qui touche aux procédures d'instruction judiciaire, M. l'auditeur général m'a indiqué que les dispositions prévoyant des procédures nouvelles, telles que l'accès au

dossier, la demande de procéder à des devoirs complémentaires et la levée de saisies de biens, ont pu être transposées sans difficultés notoires dans la procédure pénale militaire lorsque les procédures émanent de l'inculpé.

Il en est autrement lorsqu'il s'agit de la victime puisque le Code de procédure pénale militaire ne permet la constitution de partie civile qu'au stade de la procédure devant le juge du fond. L'accès au dossier d'instruction est néanmoins fréquemment donné selon l'article 125 du "tarif criminel" par l'auditeur militaire, sur base d'un avis de la commission judiciaire qui instruit. Ainsi, nous nous efforçons de résoudre le problème par ce biais.

Il n'y a en effet pas de raison de faire une distinction entre les victimes selon les cours qui doivent juger. C'est ainsi que l'accord Octopus a proposé d'intégrer les cours, les tribunaux et les auditorats militaires au sein des parquets classiques. Dès lors, toutes les parties recevront un traitement similaire. J'espère que les avant-projets de loi, très concrets, seront rapidement approuvés de sorte que toute discrimination soit abolie.

Je suis cependant tenu aux dispositions de la loi votée au parlement, mais le problème structurel trouvera une solution dans l'intégration des tribunaux, cours militaires et auditorats au sein des parquets, cours et tribunaux classiques.

Le **président** : La parole est à M. Jean Barzin.

M. Jean Barzin (PRL-FDF) : Monsieur le président, je remercie le ministre pour ses explications.

Je me cantonnerai à deux brèves remarques. D'abord, j'ai entendu les tentatives de résolution du problème par recours à l'article 125 du "tarif" criminel. Je préférerais entendre parler de la généralisation d'un tel procédé : en effet, il serait dommage tantôt d'accepter l'accès au dossier par la victime, tantôt de le refuser. Ce serait une discrimination et ce ne serait donc pas objectif du tout.

Si les textes ne permettent pas d'autres interprétations, le procureur général devrait rédiger une circulaire spécifiant qu'il est toujours possible d'avoir recours à l'article 125 du "tarif" criminel.

Monsieur le ministre, le texte que nous avons voté et qui fait partie de la loi du 12 mars 1998 répond déjà à la question, en particulier par le biais de l'article 47 qui insère, dans le titre préliminaire du

Code d'instruction criminelle, un article 5bis relatif à l'acquisition de la qualité de "personne lésée".

Si j'avais été procureur général ou auditeur, j'aurais eu une certaine lecture de la loi Franchimont en ce qui concerne son applicabilité aux auditeurs militaires. C'est ainsi que, me basant sur les articles 47 et 5bis, j'aurais estimé que la victime qui acquiert la qualité de personne lésée doit être informée du classement sans suite et de son motif ou de la mise à l'instruction. Lorsqu'en tant qu'auditeur militaire je considérerais, après avoir examiné un dossier dans le cadre d'une information impliquant un militaire, qu'il y a lieu de le mettre à l'instruction, j'en informerais la victime constituée en personne lésée. La victime pourrait alors adresser sa demande sur base du texte voté à l'égard du juge d'instruction.

Le **président** : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de ernstige onderbemanning van het laboratorium van de gerechtelijke politie van Gent" (nr. 1624)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Justitie)

Question orale de M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le sérieux manque de personnel au laboratoire de la police judiciaire de Gand" (n° 1624)

(La réponse sera donnée par le ministre de la Justice)

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag heeft betrekking op het probleem van de ernstige onderbemanning in het laboratorium van de gerechtelijke politie te Gent dat sporen van misdrijven onderzoekt. De medewerkers vestigen er de aandacht op dat zij wat de infrastructuur betreft geenszins te klagen hebben. Zo beschikken zij over een zeer adequate vergelijkingsmicroscopie, maar helaas krijgen zij weinig kans om dit instrument te gebruiken, omdat ze met werk overstelpt worden. Ook voor de schrijfprouwen is er de nodige knowhow ter beschikking en hebben zij

medewerkers met ervaring. Zij kunnen echter nagenoeg geen opdrachten meer aannemen. Overigens werken zij niet alleen voor het gerechtelijk arrondissement van Gent, maar ook voor het hof van beroep te Gent en kleinere arrondissementen. Als gevolg van de onderbemanning moeten zij heel wat opdrachten weigeren en doorverwijzen naar particuliere expertisebureaus.

Volgens de personeelsleden gaat het om een structureel probleem omdat de bezetting van het laboratorium werd berekend op basis van de criminaliteitscijfers van 1992. Later moest men echter vaststellen dat die cijfers zwaar onderschat waren en intussen is het er niet op verbeterd. Daarenboven wordt een persoon die in het kader van een *one-shot*regeling vertrekt, vaak pas vijf jaar later vervangen, wat de problemen alleen maar verergert.

Mijnheer de minister, ik neem aan dat u van de moeilijkheden op de hoogte bent. Welke maatregelen hebt u genomen om die te verhelpen ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

De heer **Van Parys**, minister van Justitie : Mijnheer de voorzitter, ik kan de heer Van den Eynde meedelen dat het personeelskader van het laboratorium van de gerechtelijke politie te Gent zowel wat het statutair als het contractueel personeel betreft volzet is. Bovendien is het contractueel personeelslid dat ontslag heeft genomen, ook vervangen.

Mijnheer Van den Eynde, indien u lid was van de commissie voor de Justitie, had u kunnen deelnemen aan de bespreking van de begroting vorige week en had u kunnen vaststellen dat ik heb besloten om in het kader van het meerjarenplan voor de Justitie aanzienlijk te investeren - u vindt dit ook terug in de begrotingsdocumenten - in de wetenschappelijke politie gelet op de enorme stijging van het aantal vragen aan de wetenschappelijke politie, waarover wij ons alleen maar kunnen verheugen.

Indien u aanwezig was geweest had u de besprekingen kunnen volgen en vaststellen dat in het meerjarenplan voor de eerste fase een kaderuitbreiding van 37 laboratoriuminspecteurs is voorzien. Voor 18 daarvan werden de nodige toelatingen verkregen, zodat het wervingsexamen kan worden uitgeschreven. De tweede fase is gepland vanaf 1 januari 2000.

Tijdens de bespreking van de begroting hebben wij ook gewezen op de belangrijke investeringen in het kader

van de werkzaamheden van het Nationaal Instituut voor de Criminalistiek en meer bepaald het centraal laboratorium en dit ter ontlasting trouwens van andere diensten. Daar is een kaderuitbreiding van 54 personen lopend. Wij hadden het probleem dus ingezien en hebben de nodige maatregelen genomen om het te verhelpen.

In het kader van de begroting en het meerjarenplan zijn in de nodige mensen - middelen voorzien om aan de noden inzake wetenschappelijke politie te voldoen.

Dit zal ook een gunstig gevolg hebben op de situatie van het laboratorium van de gerechtelijke politie te Gent.

De voorzitter : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer Francis Van den Eynde (VL.BLOK) : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat het Nationaal Instituut voor de Criminalistiek betreft kan ik er mij alleen maar over verheugen dat 54 bijkomende inspecteurs zullen worden in dienst genomen. Immers, volgens de informatie waarover ik beschik, hebben wij met een ernstige onderbemanning te maken, zeker wanneer we de situatie vergelijken met het buitenland. De bezettingsgraad bij ons bedraagt ongeveer 200 mensen tegenover 1 200 in Nederland. Wij hebben dus wel een zekere achterstand in te halen.

Wat de problemen van het Gentse laboratorium betreft noteer ik dat het kader op nationaal vlak wordt uitgebreid en dat men daarmee poogt tegemoet te komen aan de problemen die onder meer in Gent rijzen. We gaan niet beweren dat u op nationaal vlak 37 mensen in dienst neemt om de problemen in Gent op te lossen.

U zegt dat het kader volzet is. Ik vestig er echter uw aandacht op dat de laboratorieploeg in Gent, die uit 6 operators bestaat, op dit ogenblik slechts op drie mensen kan rekenen. Eén persoon is met verlof zonder wedde om te studeren, een tweede is in zwangerschapsverlof en een derde is dankzij de *one shot*-regeling vertrokken. De onderbezetting blijft er op zijn minst een ernstige zaak. Ik dring dan ook aan om te proberen dit probleem zo vlug mogelijk op te lossen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellatie van mevrouw Alexandra Colen tot de minister van Justitie over "de bezettingen met politiek doel van gebouwen bestemd voor de eredienst" (nr. 2141)

Interpellation de Mme Alexandra Colen au ministre de la Justice sur "les occupations à des fins politiques d'établissements affectés au culte" (n° 2141)

De voorzitter : Mevrouw Alexandra Colen heeft het woord.

Mevrouw Alexandra Colen (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag houdt verband met de reeks kerkbezettingen die al een aantal weken aan de gang is in ons land.

Het stramien is telkens hetzelfde. Een groep actievoerders, goed georganiseerd, bezet een gebouw bestemd voor een katholieke of een protestantse eredienst. Het doel van de bezetting is politiek. Heel de zaak heeft eigenlijk het effect - en dat is ook de bedoeling - van een stunt. Er worden eisen geformuleerd.

Deze bezettingen zijn al een aantal weken bezig. Vele kerkgangers hebben deze toestand een hele tijd bekeken en gelezen wat daarover in de pers werd geschreven. Zij vroegen zich af hoe dit kwam en of dit zomaar kon.

Kunnen mensen op die manier gewoon een kerk binnenkomen? Wordt er niet gereageerd? Bestaat dienaangaande geen enkele regeling?

Vooraf de kerkbezetting in Antwerpen die vooraf, tijdens en achteraf zeer goed werd geadverteerd, heeft heel wat vragen doen rijzen.

Mijnheer de minister, als minister van Justitie bent u niet alleen voor het politieke aspect hiervan verantwoordelijk maar ook voor alles wat de erediensten betreft, zoals de beoefenaars van de erediensten en de gebouwen ervoor bestemd.

Het artikel 143 van het Strafwetboek bepaalt duidelijk, en ik citeer: "Zij die de oefeningen van een eredienst, gehouden in een plaats welke bestemd is of gewoonlijk dient voor de eredienst of bij openbare plechtigheden van die eredienst door het verwekken van stoornis of wanorde verhinderen, belemmeren of onderbreken, worden gestraft met een boete of met gevangenisstraf."

Dit weekeinde verscheen in *Gazet van Antwerpen* een interview met pater Arts, een jezuïet, en professor antropologie en godsdienstwetenschap

pen aan de UFSIA en de KU Leuven. Hij geeft een beeld van de manier waarop de zaak in de kapel van de UFSIA eraan toe is gegaan. Ik heb een kopie van dit interview bij en zal er een aantal stukken uit voorlezen. Professor Arts verklaart over de kerkbezetting in Antwerpen dat hij nog altijd diep gefrustreerd is en zelfs woedend omwille van de bezetting van de kapel waar deze mensen twee weken lang hebben "getamboerd". Verder zegt hij: "Ik ben er ziek van geweest en eigenlijk nog altijd. Voor mij is de plaats ontwijd. Het initiatief werd genomen zonder inspraak van de jezuïetengemeenschap. In dit geval kwam het niet over alsof het asielzoekers waren die geen onderkomen hebben en op de vlucht zijn, maar hier ging het er anders aan toe. Zwarte families komen onze kapel binnen, maken er een slaapzaal van, installeren televisie en radio, halen het tabernakel weg, maken er een boeltje van. Veertien dagen hebben we geen enkele vorm van liturgische viering of gebed kunnen houden in onze eigen kapel." Hij vervolgt: "Ik heb tijdens die kerkbezetting dingen gezien die mij werkelijk hebben geschokt."

Niet alleen professor Arts, maar ook andere getuigen die gaan spreken zijn met deze mensen hebben nadien verteld wat zij daar hebben gezien en gehoord. De personen in kwestie zouden eigenlijk actievoerders zijn, die over en weer naar huis gaan. Enkel gaan ondertussen ook werken. Er wordt druk getelefoneerd met GSM's. Er wordt zelfs gezegd dat deze mensen aan het lobbyen zijn om een regularisering te verkrijgen met de werkelijkheid voor ogen dat er steeds meer asielzoekers naar België komen. Hoewel zij naar eigen zeggen uitgeprocedeerd zijn en illegaal in ons land verblijven, beschouwen zij zichzelf expliciet als concurrenten van bijvoorbeeld de vluchtelingen uit Kosovo.

Professor Arts zegt in het interview dat de jezuïeten veertien dagen lang geen gebedsdiensten hebben kunnen houden. Er is hier duidelijk sprake van een schending van het artikel 143 van het Strafwetboek. De vraag blijft waarom tot nu toe niet werd opgetreden. Mijnheer de minister, bent u van plan dit alsnog te doen? Welke voorwaarden moeten daartoe worden vervuld? Wacht u misschien op een klacht? Is een klacht hoe dan ook nodig om een overtreding van het Strafwetboek vast te stellen? Mijns inziens is dat niet het geval. De overheid heeft de plicht ervoor te zorgen dat iedereen zich aan de wet houdt. Bovendien is dit een situatie waarin velen zich geïntimideerd

voelen. Priesters en gelovigen durven niet zomaar klacht neer te leggen. Het is pas achteraf dat men de verhalen hoort en men informeel zijn hart komt luchten.

We constateren ook dat priesters de actievoerders soms binnenlaten of aanmoedigen om gebedsruimtes te bezetten.

Ook dat kan geen enkele reden zijn om te zeggen dat hier geen rekening moet worden gehouden met bepalingen waarin wordt vermeld dat in gebouwen voor de eredienst bestemd zijn, geen belemmering of hindernis door stoornis of wanorde mag zijn bij de uitoefening van de erediensten.

In Antwerpen maar ook in Luik, Bergen, Brussel en Verviers, waar men kerkbezettingen houdt, hebben de actievoerders telkens aangekondigd dat ze ermee doorgaan en dat ze ook naar andere gebouwen gaan. In Antwerpen bezet men op dit ogenblik een protestantse kapel en heeft men aangekondigd dat men eind deze week naar een andere, katholiek kerk verhuist. Naar welke kerk heeft men nog niet gezegd.

Mijnheer de minister, bij vele gelovigen in de stad heerst onrust en onzekerheid. Mijn vragen zijn dan ook concreet. Gaat u al dan niet een einde stellen aan de reeks kerkbezettingen? Hoe komt het eigenlijk dat dit zo lang duurt?

De voorzitter: De minister heeft het woord.

De heer **Van Parys**, minister van Justitie: Mijnheer de voorzitter, collega's, het antwoord aan mevrouw Colen kan zeer kort zijn. De bezetting van deze kerken geschiedt met instemming van de bedienaars van de eredienst die voor deze kerken verantwoordelijk zijn. Zodra men een dergelijk gebouw - een kerk of een kapel - betreedt met de instemming van de betreffende bedienaar van de eredienst, neemt deze bedienaar zijn verantwoordelijkheid op. Hij bepaalt welk gebruik van zijn kerkgebouw hij toestaat. Ik meen dat het niet aan de minister van Justitie toekomt om zich in de plaats te stellen van de bevoegde kerkelijke overheden, die terzake het standpunt moeten innemen dat ze menen te moeten innemen. Het uitgangspunt is: zodra de bedienaars van de erediensten dit in hun kerkgebouw toelaten, zie ik niet goed in waarom ik mij in hun plaats zou stellen.

Mevrouw Colen, in uw redenering ziet u het element van de toestemming over het hoofd. Als de kerkelijke overheden daartoe de toestemming geven, is dat

hun verantwoordelijkheid. Als ze op een gegeven ogenblik een ander standpunt zouden innemen, moeten wij de situatie opnieuw bekijken. Het is mij echter niet bekend dat dit het geval zou zijn.

De voorzitter: Mevrouw Alexandra Colen heeft het woord.

Mevrouw **Alexandra Colen** (VL. BLOK): Mijnheer de minister, als ik het goed begrijp, zegt u eigenlijk dat, wanneer de kerkelijke overheid toestemming geeft tot politieke acties die ingaan tegen onze wetgeving, bepaald door de democratisch verkozenen in het parlement, deze acties toegelaten zijn en dat zij dus boven de wet staan.

U spreekt van de toestemming, terwijl pater Arts heel duidelijk zegt dat het initiatief werd genomen zonder inspraak van de jezuïetengemeenschap. Andere getuigen, die aanwezig waren op het fameuze diner met bisschop Muskens uit Nederland, waar die beslissing is genomen, beweren hetzelfde. Vindt u niet dat dit eigenlijk de taak van de overheid is, zeker gezien de formulering van het artikel 143 van het Strafwetboek. De overheid moet ervoor zorgen dat de bedienaars van de erediensten, in dit geval de clerus, niet tegen elkaar op moeten beslissen. Ik bedoel, moeten mensen zoals professor Arts er dan persoonlijk voor zorgen dat zijn kapel vrij blijft, of mag hij erop rekenen dat de wettelijk vastgelegde bepalingen inderdaad door de overheid zullen worden toegepast?

Omdat een lid van de clerus die actie steunt, gaat het toch niet op dat plotseling alle bepalingen vervallen en dat hij er wel voor zou mogen zorgen dat de uitoefening van de eredienst wordt belemmerd of verhinderd, alleen omdat hij een lid van de clerus is. Dat heeft geen enkele waarde.

Er zijn nog bepalingen die van toepassing zijn op de clerus. In artikel 268 heeft men het over het straffen van bedienaren van een eredienst in de uitoefening van een bediening voor woorden in openbare vergadering gesproken, die de regering of een wet of een koninklijk besluit of enige andere handeling van het openbaar gezag rechtstreeks aanvallen. Hier gaat het heel duidelijk om acties die via een bezetting van gebouwen voor de eredienst - en niet via een geëigend forum voor politieke actie - tot doel hebben kritiek uit te oefenen op een wetgeving op een daartoe niet geëigende plaats en die volstrekt onder artikel 143 van het Strafwetboek vallen.

Mijnheer de minister, ik neem geen genoegen met uw antwoord. Het maakt geen verschil of de persoon die de

belemmering of de hindernis veroorzaakt een priester is of niet. Daar gaat het niet om. Het gaat erom of de overheid, die uiteindelijk de godsdienstvrijheid in dit land en de onbelemmerde beoefening van de erkende erediensten moet garanderen, er borg voor staat. Of gaat men alles laten vervallen in een totale anarchie waarbij de godsdienstvrijheid zelf in het gedrang komt?

De voorzitter: De heer Frans Lozie heeft het woord.

De heer **Frans Lozie** (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de voorzitter, in tegenstelling tot professor Arts heb ik gedurende die bewuste periode, op 8 november 1998, in die kapel een zeer inspirerende eredienst kunnen bijwonen.

De voorzitter: De minister heeft het woord.

Minister **Van Parys**: Mijnheer de voorzitter, ik vind het spijtig dat men dit probleem opnieuw aanwendt om een polemiek te veroorzaken. Mij is het niet bekend dat de kerkelijke overheid zich zou verzetten. Van zodra dat zo is, zie ik werkelijk niet in op welke basis ik als minister van Justitie in de plaats zou treden van de kerkelijke overheden. Ik meen dat men geen polemiek moet creëren wanneer die niet evident aanwezig is.

Mevrouw Colen, u spreekt van politieke acties. Ik heb anderen horen zeggen dat het humanitaire acties zijn. Ik wil dit probleem niet polemiseren of politiseren. Ik heb niet de behoefte mij in de plaats te stellen van de kerkelijke overheden die, blijkbaar in sommige gevallen, het initiatief hebben genomen en daar de verantwoordelijkheid nemen die zij menen te moeten nemen. Ik voel niet de behoefte om als minister van Justitie mij in hun plaats te stellen en daarin een initiatief te nemen.

De voorzitter: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Alexandra Colen en luidt als volgt:

"De Kamer, gehoord de interpellatie van mevrouw Alexandra Colen

en het antwoord van de minister van Justitie, vraagt dat de minister van Justitie zal toezien op de strikte naleving van het artikel 143 van het Strafwetboek en een einde maakt aan de illegale kerkbezettingen."

Van Parys

Une motion de recommandation a été déposée par Mme Alexandra Colen et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de Mme Alexandra Colen

et la réponse du ministre de la Justice, demande au ministre de la Justice de veiller au respect rigoureux de l'article 143 du Code pénal et de mettre fin aux occupations illégales d'églises."

Une eenvoudige motie werd ingediend door de heer Luc Willems.

Une motion pure et simple a été déposée par M. Luc Willems.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Mijnheer de minister, ik wil erop wijzen dat wij normaal gezien nog twee mondelinge vragen moeten afwerken. Er is de vraag van de heer Jean-Pierre Detremmerie. Wij hebben niets gehoord van de heer Detremmerie. Ik zal hem

vragen of hij zijn vraag alsnog wil stellen. Daarnaast is er de vraag van mevrouw Jacqueline Herzet. Op haar verzoek zal ze met een week worden uitgesteld.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.25 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 15.25 heures.*
